

Ο θεολόγος Δημήτρης Γκαλημανάς και ο συγγραφέας Δημήτρης Προύσαλης συζητούν για το 1821

/ [Ενορίες](#)

96 ιστορίες, άλλες είναι αφηγήσεις και άλλες προέρχονται από επίσημες επιστολές αγωνιστών σε συμπολεμιστές τους, οι οποίες αποτυπώνουν αυτό το ταυτοτικό χαρακτηριστικό που είναι κυρίαρχο στον κόσμο του [1821](#), την θρησκευτική πίστη.

Εκδήλωση, στο πλαίσιο της σειράς «Ελεύθεροι διάλογοι», του προγράμματος [«ΕΝΟΡΙΑ εν δράσει...»](#), του [Ιερού Ναού Ευαγγελιστρίας Πειραιώς](#), πραγματοποιήθηκε την **Παρασκευή 7 Οκτωβρίου 2022**, στο Πνευματικό Κέντρο του Ναού.

Ο κ. [Δημήτρης Γκαλημανάς](#), Θεολόγος και υπεύθυνος του βιβλιοπωλείου «Παρουσία»

, φιλοξένησε τον **συγγραφέα κ. Δημήτρη Προύσαλη** σε μια συνάντηση με θέμα: «Μάχου υπέρ Πίστεως και Πατρίδος».

Η συνάντηση πραγματοποιήθηκε με την ευκαιρία της εκδόσεως του ομότιτλου βιβλίου του συγγραφέα από τις εκδόσεις Αρμός, με ιστορίες & αφηγήσεις για το θρησκευτικό συναίσθημα των Ελλήνων το 1821, ενώ όλα τα πνευματικά δικαιώματα του συγγραφέα, αποδίδονται στο Γηροκομείο Βόλου.

Η παρουσίαση, μεταδόθηκε από το διαδίκτυο, μέσα από το κανάλι του «**ΕΝΟΡΙΑ εν δράσει...**» στο YouTube.

Τον διάλογο μπορείτε να παρακολουθήσετε εδώ:

data-mce-type="bookmark" class="mce_SELRES_start">

Ο τίτλος του βιβλίου, δεν είναι επινόηση του συγγραφέα, αλλά είναι η προμετωπίδα της προκήρυξης που μοιράστηκε στην Μολδοβλαχία, με την έναρξη της επανάστασης στο Ιάσιο, τον Φεβρουάριο του **1821**.

Όπως παρατήρησε ο **κ. Προύσαλης**, το **1821** είναι ένας σταθμός στη νεότερη ελληνική ιστορία, γιατί καθόρισε πολλά στοιχεία από το χαρακτήρα που διαμορφώνουν τον σύγχρονο Έλληνα. Κάθε ορόσημο έχει τη δική του αξία, γιατί είναι αφορμή να βγουν στην επιφάνεια ζητήματα πολύ σημαντικά που έχουν ξεχαστεί ή δεν έχουν τεθεί στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος.

Αναζητώντας υλικό και ιστορίες της προφορικής παράδοσης, μέσα από τις πηγές, έβρισκε αναφορές και αφηγήσεις, οι οποίες είχαν ως κύριο χαρακτηριστικό τους, την αναγωγή στο θρησκευτικό συναίσθημα και την εκδήλωση του, το **1821**.

Αλίευσε έτσι 96 ιστορίες, άλλες είναι αφηγήσεις και άλλες προέρχονται από επίσημες επιστολές αγωνιστών σε συμπολεμιστές τους, οι οποίες αποτυπώνουν αυτό το ταυτοτικό χαρακτηριστικό που είναι κυρίαρχο στον κόσμο του **1821**, την θρησκευτική πίστη.

Τα ερεθίσματα του συγγραφέα, για την συγκέντρωση αυτών των ιστοριών, ήταν η αναζήτηση ακυκλοφόρητων ιστοριών που να έχουν μία αφηγηματικότητα και μιλούν για την ιδιοπροσωπία του ελληνικού λαού, το άδοξο θρησκευτικό του συναίσθημα, που ήταν «καράβι και ταξίδι μαζί», σε όλη την δύσκολη πορεία για να ξεπεράσει το σκοτάδι των 400 χρόνων της σκλαβιάς.

«Είναι άνθρωποι, με μία άδολη, ιδιαίτερη και προσωπική σχέση με τον Θεό, κάτι που είναι χαρακτηριστικό του λαϊκού ανθρώπου του ελληνικού κόσμου. Που θέλει τον Θεό κοντά του, παραστάτη στα δύσκολα και ξέρει ότι εκεί μπορεί να ακουμπήσει, γιατί θα τον ακούσει με την καρδιά Του ανοιχτή».

Οι ιστορίες, αποτυπώνουν το θρησκευτικό συναίσθημα, σε διάφορες στιγμές της ζωής του ελληνισμού, και κατά την συνύπαρξη με το τουρκικό στοιχείο λίγο πριν την επανάσταση, και στο ξέσπασμά της, αλλά και λίγο μετά την απελευθέρωση.

Το προσωπικό δέσιμο και η οικειότητα, με τον Χριστό, την Παναγία ή τους Αγίους, είναι χαρακτηριστικά του λαϊκού ανθρώπου. Δεν αισθάνεται απόσταση από το θεϊκό στοιχείο, γιατί το κουβαλά μέσα του, το βλέπει γύρω του στην ομορφιά του κόσμου και βλέπει τα θαύματα που κάνει στις δυσκολίες που αντιμετωπίζει.

Αναφορικά με το ζήτημα αν η επανάσταση του **1821** ήταν εθνική ή ταξική, ο κ. Προύσαλης επεσήμανε, ότι η έννοια της τάξης, όπως ορίζεται πολιτικά με τα χαρακτηριστικά της, δηλαδή μίας κοινωνικής ομάδας ανθρώπων που να έχουν την συνείδηση της υπόστασης τους, το 1821 δεν υπάρχει. Άρα, δεν μιλάμε για ταξική επανάσταση, αλλά εθνική και απελευθερωτική.

«Το 1821 είναι ένα ανοιχτό κεφάλαιο και απλώς, με αφορμή τα 200 χρόνια, δίνεται η ευκαιρία να μελετήσουμε και να βγουν θέματα στην επιφάνεια. Γιατί αυτό που θεωρούμε δεδομένο σήμερα ως εθνική συνείδηση ή κατάκτηση, χτίστηκε μέρα με τη μέρα.»

Ένα βασικό λάθος που παρατηρείται, είναι η προσπάθεια ερμηνείας μίας εποχής 200 χρόνια πριν, με ιδεολογικά ή οποιαδήποτε άλλα εργαλεία του σήμερα. Για να μπορέσει κάποιος να καταλάβει το 1821, πρέπει να μπει στην ατμόσφαιρα της εποχής, στην ψυχολογία και την λογική της.

Έτσι, μιλώντας ειδικότερα για τον **Άγιο Γρηγόριο τον Ε΄**, ο κ. Προύσαλης ανέφερε ότι εάν δει κανείς τον κόσμο του **1821** και τον ερμηνεύσει με βάση τις αντιλήψεις της εποχής, θα αντιληφθεί ότι ο **Γρηγόριος ο Ε΄** δεν είναι μονάχα θρησκευτικός αρχηγός. Η θέση του Πατριάρχη είχε και μία πολιτική αντανάκλαση και επομένως ήταν θρησκευτικός και πολιτικός αρχηγός του υπόδουλου γένους.

Άρα η στάση του, ο λόγος του και οι πράξεις του, είχαν άμεση συνέπεια πάντοτε στους υπόδουλους χριστιανούς του ελληνόφωνου κόσμου. Θα ήταν παράλογο επομένως να περιμένει κάποιος, ότι ο **Γρηγόριος ο Ε΄** θα είναι πιο επαναστάτης από τους επαναστατημένους.

«Όντας στο στόμα του λύκου και γνωρίζοντας ότι μία υποστηρικτική δήλωση του για την επανάσταση, θα μπορούσε να αποτελέσει αφορμή για να γίνει σφαγή σε

όλες τις πόλεις με ελληνικούς πληθυσμούς και να ξεκληριστεί το γένος πολύ νωρίς. Και το γεγονός ότι η πλειοψηφία του κλήρου, πήρε τα όπλα και στάθηκε στις επάξεις, έτσι όπως έπρεπε, δείχνει την πραγματική διάσταση των γεγονότων.»

Και αναφερόμενος ο συγγραφέας, κλείνοντας την παρουσίαση, στον τίτλο του βιβλίου του «Μάχου υπέρ Πίστεως και Πατρίδος», τόνισε ότι γι' αυτά μόνο θα μπορούσαν να μάχονται οι Έλληνες. Και είναι μία διαχρονική μάχη, γιατί και σήμερα οι έννοιες της πατρίδας και της πίστης βάλλονται.

(Του Σταμάτη Μιχαλακόπουλου / Ι. Ν. Ευαγγελιστρίας Πειραιώς)